

ÅRSMØTESAK

til årsmøte 25. mars 2026
Stiftelsen Dam

Saksnr./navn: 04/26 Vedtektsendringer og retningslinjer for medlemskap i Stiftelsen Dams representantskap
Dato: 25. februar 2026
Fra: Styret i Stiftelsen Dam
Saksbehandler: Hans Christian Lillehagen, generalsekretær

Bakgrunn

Stiftelsen Dam har to tilknytningsformer for organisasjoner: Medlemmer av representantskapet og organisasjoner med søkerrett. Begge former for organisasjonstilknytning innebærer at de har fått innvilget rett til å søke midler til prosjekter innenfor formålet helse- og rehabilitering. Medlemmene av representantskapet har søkerrett, er med på å bestemme retningen for stiftelsen, og stille kandidater til og velge stiftelsens styre og valgkomité. Styret er stiftelsens øverste organ og skal sørge for at stiftelsens vedtekter følges innen de rammer loven og formålet angir.

Representantskapets medlemmer utgjøres av oppretterne (Norges Blindforbund, Kreftforeningen og Nasjonalforeningen for folkehelsen) og organisasjonene som har kommet til senere, kalt stifterne, som har bidratt med innskudd til grunnkapitalen. Oppretterne har rett til å uttale seg ved endringer i vedtektene. Ut over dette har alle medlemmene de samme rettighetene. I dag består representantskapet av tre oppretterorganisasjoner og 46 stiftere.

Medlemmene av representantskapet har som særskilt oppgave å ta vare på stiftelsen og sørge for at den, gjennom sin aktivitet, oppfyller formålet jf. Stiftelseslovens § 30. Det er derfor nødvendig med kriterier som sikrer at alle organisasjoner som tas opp i representantskapet reflekterer stiftelsen og dens formål. Dette hjemles gjennom [stiftelsens vedtekter](#) og [retningslinjer](#) for hvordan nye medlemmer tas opp i representantskapet.

I 2022 ble det innført retningslinjer for medlemskap. Foranledningen var at årsmøtet 2021 diskuterte retningslinjer for å tydeliggjøre prosessen rundt opptak av nye medlemmer (årsmøtesak 04/21). I årsmøtesaken ble det påpekt at det kan oppstå vanskelige avveininger om en organisasjon kan innvilges medlemskap eller ikke, og retningslinjene var ment å adressere denne problemstillingen.

Styret vedtok i møtet 24. mars 2025 å nedsette et utvalg med oppgave å vurdere retningslinjer for nye medlemmer av representantskapet i stiftelsen (styresak 25/25). Årsmøtet ble orientert om utvalget i årsmøtesak 04/25, og fikk anledning til å uttale seg. Opprettelsen av utvalget skyldtes at det var et oppfattet behov for å justere retningslinjene for medlemskap, og at eventuelle justeringer må ha bred forankring blant organisasjonene i Stiftelsen Dam:

«Stiftelsen Dam har de senere årene fått mange henvendelser og faktiske søknader fra organisasjoner som ønsker å søke medlemskap. Blant søkerne er det organisasjoner styret er usikre på om kvalifiserer til medlemskap innenfor dagens vedtekter og tolkning av disse.»

Utvalget ble nedsatt med representasjon både fra styret og fra ledende representanter fra organisasjonene i representantskapet.

Utvalget besto av:

- Hanne Elmenhorst, Advokatforeningen (styremedlem og leder av utvalget)
- Bo Gleditsch, Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Britt Inger Skaanes, Diabetesforbundet (og styremedlem)
- Henrik Peersen, Hjernerådet
- Per-Inge Bjerknes, Blindeforbundet
- Tom Tvedt, Norsk forbund for utviklingshemmede (og styremedlem)
- Andreas Bjørnstad, Kreftforeningen/Røde Kors (og styremedlem)
- Tove Gundersen, Rådet for psykisk helse

Utvalget gjennomførte fem møter i tidsrommet mai til september 2025. I tillegg ble det gjennomført en høring blant representantskapets medlemmer der det kom inn 21 høringssvar. Utvalget la fram sin innstilling for styret på styremøtet 6. oktober (styresak 75/25). I dette styremøtet ble det bestemt å fortsette arbeide med å etablere separate retningslinjer for medlemskap i stiftelsen, samt foreslå relevante vedtektsendringer. Styret sluttet seg i hovedsak til utvalgets anbefalinger til krav for medlemskap, og ba om å få årsmøtesak med nærmere begrunnelse for endringene til behandling allerede i desember 2025, slik at medlemmene av representantskapet får rikelig med tid til å diskutere saken internt i sine organisasjoner før man samles til årsmøte i mars 2026.

Saken er bygget opp som følger:

1. Redegjørelse for forslag til retningslinjer for medlemskap
2. Forslag til retningslinjer for medlemskap
3. Tematisk redegjørelse for forslag om vedtektsendringer
4. Forslag om vedtektsendringer
5. Spørsmål fra styret til representantskapet

1. Redegjørelse for forslag til retningslinjer for medlemskap

Styret ønsker representantskapets syn på retningslinjer for medlemskap før de endelig vedtas av styret våren 2026.

Det er to hovedårsaker bak styrets ønske og forslag til nye retningslinjer for medlemskap. Den ene årsaken er behov for et ryddigere regelverk. I dagens regelverk bygger kriteriene for medlemskap på retningslinjene for søkerrett, samt noen tilleggskrav. Styret foreslår nå at det etableres et eget sett med retningslinjer for medlemskap i Stiftelsen Dams representantskap. Retningslinjene for søkerrett beholdes som i dag, slik at det blir ett sett med retningslinjer for medlemskap og ett sett med retningslinjer for søkerrett. Intensjonen med delingen er å gjøre kravene mer oversiktlige og enklere å forstå.

I dag er det også slik at noen av kravene til medlemskap kun finnes i vedtektene, mens andre bare kan leses av de gjeldende retningslinjene. Styret mener at alle vesentlige krav for medlemskap bør kunne leses i retningslinjene, og at retningslinjene bør henge bedre sammen med vedtektenes bestemmelser om medlemskap.

Den andre årsaken er behov for presisering av kriteriene for opptak av nye medlemmer. Bare organisasjoner som styrker formålet skal kunne bli medlem av representantskapet. Om organisasjoner som ikke har helse og/eller rehabilitering sentralt i vedtekter og/eller som hovedvirksomhet blir medlemmer, kan det bidra til å utvanne formålet. Det er styrets oppgave og plikt å vurdere søknader om medlemskap som styrker stiftelsens formål, og til det trengs det tydelige

kriterier. Som nevnt i innledningen har vært tilfeller hvor det er tvil om interesserte organisasjoner faktisk kvalifiserer til medlemskap. Videre er det relativt lite som skiller kravene til søkerett fra kravene til medlemskap.

Forslaget som styret ønsker representantskapets uttalelse på, medfører en presisering av hva det vil si at en organisasjon styrker formålet.

Om innholdet i forslaget

Forslaget til retningslinjer for medlemskap er basert på dagens kombinerte retningslinjer for søkerett og medlemskap. Mye er derfor likt.

Det er syv markante forskjeller:

1. Det presiseres at en organisasjon som ønsker å bli medlem må ha helse og/eller rehabilitering som hovedformål eller hovedvirksomhet. Styret mener stiftelsen med dagens regler er sårbar for pragmatiske tilpasninger i organisasjoner som ønsker å bli tatt opp i representantskapet, for eksempel ved å understreke helse eller rehabilitering i en søknad om medlemskap. Intensjonen med endringen er å trygge at medlemmer som tas opp i representantskapet styrker formålet. Se også forslag 3 om vedtektsendringer.
2. Det er lagt til at nye medlemmer må styrke formålet, slik det er definert i vedtektenes § 2. Dette er for å presisere overfor styret og potensielle søkere at det er en forutsetning for medlemskap at en organisasjon faktisk styrker formålet.
3. Organisasjonen må ha vært virksom i ni år. Dette er egentlig en videreføring av dagens bestemmelser som krever virksomhet i to år for søkerett og ytterligere syv år med søkerett for medlemskap. Ettersom det nå er foreslått separate retningslinjer for medlemskap, settes kravet til ni år.
4. Det presiseres at nye medlemmer må gjøres et innskudd til stiftelsens grunnkapital. Dette er allerede et vedtektsfestet krav. Tilføyingen er gjort for at alle vesentlige krav skal komme frem i retningslinjene. Endringen er relatert til forslag 2 om vedtektsendringer (under), som involverer at alle organisasjoner som blir medlem må betale fullt tilskudd til innskuddskapitalen ref § 11. Dette er i praksis en innstramming av reglene.
5. Organisasjoner som ønsker medlemskap, må ha levert en søknad til Dam hvert av de siste fem årene. Intensjonen med kravet er at bare organisasjoner med et etablert engasjement i Stiftelsen Dam bør få være med å bestemme stiftelsens retning i representantskapet.
6. Dagens krav er at et styre må ha minst tre medlemmer. Vurderingen er at en organisasjon som ellers er robust og fungerende nok til å oppfylle øvrige kriterier for å bli medlem, bør ha fem medlemmer i styret. Kravet er i tråd med anbefalingen fra Frivillighet Norge.
7. Kravet om anbefaling fra to eksisterende medlemsorganisasjoner fjernes. Spørsmålet ble sendt ut til høring blant representantskapets medlemmer. Det ble vurdert at kriteriet ikke var vesentlig for vurderingen av organisasjons egnethet i styret. Styret bør i seg selv være i stand til å kunne vurdere om en organisasjon styrker formålet til stiftelsen eller ikke. Samtidig kan behovet for anbefaling føre til press mot eksisterende medlemmer om å gjøre slike anbefalinger.

2. Forslag til retningslinjer for medlemskap

Som påpekt over, består dagens retningslinjer for medlemskap av retningslinjene for søkerrett, samt noen tilleggskrav. Styret foreslår at det etableres separate og oppdaterte retningslinjer for medlemskap, og at retningslinjene blir som følger:

Om retningslinjene

Reglene for medlemskap i stiftelsens representantskap er hjemlet i stiftelsens vedtekter. Av særlig betydning er bestemmelsene i § 2 (stiftelsens formål), § 4 (innskudd i grunnkapital) og § 11 (medlemmer av representantskapet).

Retningslinjene er utarbeidet av styret etter bestemmelse i § 11, «Styret vedtar egne retningslinjer for godkjenning av opptak av nye medlemmer».

Retningslinjene ble sist endret (dato kommer etter vedtak i styret).

En organisasjon som ønsker å bli tatt opp som medlem i representantskapet i stiftelsen må:

- ha helse og/eller rehabilitering som hovedformål og/eller hovedvirksomhet
- styrke formålet, jf, vedtektene § 2.
- organisere frivillig virksomhet.
- ha sitt hovedsete og -virksomhet i Norge.
- ha demokratisk styringsstruktur.
- ha vært virksom med egne vedtekter og styre i minst ni år.
- gjøre et innskudd i stiftelsens grunnkapital fastsatt i vedtektenes § 4.
- Organisasjonen må allerede hatt søkerrett i Stiftelsen Dam i minst syv år.
- ha levert en søknad til stiftelsen hvert år de siste fem årene.
- ha et styre bestående av minst fem personer.
- være det sentrale leddet i organisasjonen.
- være landsomfattende.
- være livssynsnøytral.
- ha en statsautorisert eller registrert revisor.

Krav til dokumentasjon:

- gjeldende vedtekter med dato for siste vedtektsendring.
- godkjente reviderte årsregnskap fra de to siste årene.
- godkjente årsmeldinger fra de to siste årene. Årsmeldingen skal redegjøre for organisasjonens aktiviteter.
- styresammensetning.

3. Tematisk redegjørelse for forslaget om vedtektsendringer

3.1 Helse og rehabilitering som hovedformål og hovedvirksomhet

Gjelder forslag 4 i saken, om § 11 i vedtektene.

Stiftelsens formål er å støtte frivillig helse- og/eller rehabiliteringsrelatert virksomhet, jf. § 2, og midlene stiftelsen mottar fra overskuddet fra Norsk Tipping er øremerket helse- og rehabiliteringsformål, jf. Pengespillovens §12. Det er derfor viktig at alle nye medlemmer gjennom sitt virke bidrar til å oppfylle formålet. Styret mener endringen, altså stille krav om at organisasjoner som ønsker å bli medlem av stiftelsens representantskap har helse- og rehabilitering som

hovedformål og/eller hovedvirksomhet, vil trygge at medlemmer som tas opp i representantskapet styrker formålet.

Styret påpeker at helse eller rehabilitering som hovedformål og/eller -virksomhet allerede er del av retningslinjene for søkerrett og medlemskap i Stiftelsen.

Styret vurderer det videre slik at stiftelsen med dagens regler er sårbar for pragmatiske tilpasninger i organisasjoner som ønsker å bli tatt opp som medlem av representantskapet. Organisasjoner som ønsker medlemskap kan fremstille egen virksomhet som overveiende helse- og rehabiliteringsorientert i en søknad, uten at organisasjonen nødvendigvis vil styrke formålet.

3.2 Livssynsnøytralitet

Gjelder forslag 1 i saken, om § 1 i vedtektene.

Paragrafen legges til for å reflektere at Stiftelsen Dam er en livssynsnøytral stiftelse. Dette er et praktisert prinsipp, og vedtektsfesting sikrer mot endring av prinsippet.

Flere andre aktører i ideell sektor har vedtektsfestet sin livssynsnøytralitet.

3.3 Tilskudd til grunnkapitalen

Gjelder forslag 3 om § 4 i vedtektene og forslag 7 om § 11 i vedtektene.

Vedtektsfestet innskudd i grunnkapitalen for organisasjoner som tas opp i representantskapet er en sum tilsvarende 400.000 1993-kroner (SSBs konsumprisindeks). Gjeldende vedtekter tillater at nye medlemmer kan få betale et lavere innskudd enn dette, uten at det er nærmere angitt hva som skal være kriteriene for dette. Dette kan føre til ulik praksis og forskjellsbehandling.

Styret mener kravet til innskuddskapital ikke er urimelig for organisasjoner som oppfyller øvrige krav til medlemskap. Det vises her til at organisasjoner må ha en viss størrelse, aktivitet og robusthet for å bli tatt opp, og at kravet til innskudd er ganske begrenset sett opp imot fordelene medlemskap bringer med seg. Styret forslår derfor å fjerne muligheten til å sette et lavere tilskudd enn de vedtektsfestede 400.000 1993-kronene (Forslag 2).

Ettersom muligheten for å fastsette et lavere tilskudd forsvinner, bortfaller også relevansen til bestemmelsen i § 11 om at styret fastsetter hvilken sum som skal betales. Denne er derfor også foreslått fjernet (Forslag 6).

3.4 Fjerning av anbefalingskravet

Gjelder forslag 5 i saken, om § 11 i vedtektene.

Det ble vurdert at kriteriet ikke var vesentlig for vurderingen av organisasjons egnethet i styret. Styret bør i seg selv være i stand til å kunne vurdere om en organisasjon styrker formålet til stiftelsen eller ikke. Se også punkt 7 under Redegjørelse for forslag til retningslinjer for medlemskap.

3.5 Språklige og tallmessige presiseringer

Gjelder:

- Forslag 2 om § 3 i vedtektene
- Forslag 6 om § 11 i vedtektene
- Forslag 8 om § 13 i vedtektene
- Forslag 9 om § 19 i vedtektene

- Forslag 10 om § 2 i vedtektene

Forslag 2: Vedtektsendring krever at punktet om innskuddskapital oppdateres. Endringen er administrativ og endres i tråd med notene i årsregnskapet om dette punktet.

Forslag 6: Utvalget vil med endringen presisere at styret skal vurdere om et potensielt medlem faktisk har helse og/eller rehabilitering som hovedformål og/eller – virksomhet, og om organisasjonens inntreden i stiftelsens representantskap vil styrke stiftelsens formål.

Forslag 8: Tidspunktet for årsmøtet er endret og framskyndet i forhold til tidligere. Dette må oppdateres i vedtektene. Endringen er administrativ.

Forslag 9: Valgperioden for valgkomiteens medlemmer bør også være for to år, slik den er for øvrige organer og utvalg i Stiftelsen Dam. Bestemmelsen ble ved en inkurie utelatt forrige gang vedtektene ble endret. Endringen er administrativ.

4. Forslag om vedtektsendringer

Styret foreslår følgende vedtektsendringer:

Forslag 1

Følgende legges til i vedtektenes § 1 etter siste setning:

«Stiftelsen Dam er livssynsnytral.»

Forslag 2

I § 3, endre andre setning i andre avsnitt fra:

«Pr. 31.12.2021 er grunnkapitalen NOK 11.199.372.»

Til:

«Pr. 31.12.2025 er grunnkapitalen NOK 11.199.372»¹.

Forslag 3

I § 4, stryke følgende tekst:

«Styret kan bestemme at en organisasjon som tas opp som medlem av representantskapet skal betale et lavere tilskudd enn det som er fastsatt i første ledd.»

Forslag 4

I § 11, endre første avsnitt fra:

«Medlemmer av representantskapet er norske frivillige organisasjoner som driver helse og/eller rehabiliteringsorientert virksomhet, og som styret har tatt opp som medlem.»

Til:

«Medlemmer av representantskapet er norske frivillige organisasjoner som har helse og/eller

¹ Dokumentet er skrevet før årsskriftet 2025. Oppdateres når tallet per 31.12.2025 er klart.

rehabilitering som hovedformål eller hvor virksomheten i overveiende grad er knyttet til dette formålet, og som styret har tatt opp som medlem».

Forslag 5

I § 11, stryke første setning i andre avsnitt:

«Opptak av nytt medlem kan bare skje etter skriftlig anbefaling om medlemskap fra minst to organisasjoner som fra tidligere er medlem av representantskapet.»

Forslag 6

I § 11, endre andre setning i andre avsnitt fra:

«En organisasjon kan bare bli tatt opp som medlem dersom styret finner dette forsvarlig ut fra en totalvurdering av organisasjonens og Stiftelsen Dams forhold.»

Til:

«En organisasjon kan bare bli tatt opp som medlem dersom styret finner dette forsvarlig ut fra en totalvurdering av organisasjonens formål og virksomhet, og at organisasjonen styrker stiftelsens formål jf. § 2.»

Forslag 7

I § 11, endre fjerde avsnitt fra:

«Samtidig som styret treffer vedtak om opptak av nytt medlem i representantskapet, fastsetter styret det beløp organisasjonen skal betale som tilskudd til stiftelsens kapital, jf. § 4.»

Til:

«Organisasjoner som blir tatt opp som medlem i representantskapet skal betale tilskudd til stiftelsens kapital fastsatt i § 4.»

Forslag 8

I § 13 endre første setning fra:

«Representantskapet holder ordinært møte minst en gang årlig i mai måned (årsmøte).»

Til:

«Representantskapet holder ordinært møte minst en gang årlig i mars måned (årsmøte).»

Forslag 9

I §19, endre andre avsnitt fra:

«Valgkomiteens medlemmer velges på årsmøtet for en periode på tre år.»

Til:

«Valgkomiteens medlemmer velges på årsmøtet for en periode på to år»

Forslag 10

Innarbeidet etter styrebehandling 9. februar (sak 05/26).

I §3, endre tredje ledd fra:

Pr. 31.12.2021 er grunnkapitalen NOK 11.199.372.

Til:

«Pr. 26.07.2018 er grunnkapitalen NOK 9.638.726»

5. Spørsmål til representantskapet

Representantskapet har et særlig ansvar for å føre tilsyn med stiftelsen, gi innspill til styret og se til at formålet realiseres. Spørsmålet om hvem som kan være med å bestemme i representantskapet står sentralt i dette ansvaret.

Styret ber representantskapet om følgende:

- Komme med en uttalelse til forslaget til retningslinjer for medlemskap, jf. Vedtektenes § 10 (g). Endelig vedtak tas av styret.
- Behandle vedtektsendringer, jf. vedtektenes § 10 (h). Dette krever 2/3 flertall i representantskapet.

Oppretterne bes om å komme med en uttalelse om saken, jf. stiftelsesloven § 49. Uttalelsene oversendes representantskapet når dette foreligger.

Endelige retningslinjer vedtas etter planen på første styremøte etter årsmøtet.

Vedlegg til saken:

1. Forslag til vedtektsendringer er vist med spor endringer
2. Vedtektsendringer med begrunnelse til Stiftelsestilsynet
3. Forslag til nye retningslinjer for medlemskap

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapets årsmøte vedtar vedtekter med de endringene som er foreslått.

Representantskapets årsmøte tar saksforberedelser og etterfølgende diskusjon om retningslinjer for medlemskap i Stiftelsen Dams representantskap til orientering.